

Vergaderjaar 2024–2025

36 613 XIII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met Miljoenennota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Economische Zaken,
mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
D.S. Beljaarts

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S.T.M. Hermans

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Ondergrenzen toelichtingen

Voor het toelichten van de begrotingsmutaties zijn in deze eerste suppletoire begroting de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1.000	5	10
=> 1.000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2024

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2024 (Suppletoire begroting september) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2024
Vastgestelde begroting 2024 (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)		14.250.066
<i>Belangrijkste suppletoire mutaties</i>		
Deep Tech Fund	3	20.000
Ramingsbijstelling Tegemoetkoming blokaansluitingen	2	- 18.675
Kapitaal verstrekking ROM's	3	- 10.000
Onttrekking reserve Duurzame Energie	4	113.021
Afboeken voedingsartikel	6	- 208.855
Kasschuiven Regulier		- 707.921
Kasschuiven Klimaatfonds		- 1.309.195
Kasschuiven Nationaal Groeifonds		- 802.664
Overige mutaties		44.109
Stand suppletoire begroting september 2024		11.369.886

Toelichting

Deep Tech Fund

Als onderdeel van de gehele herijking van het Toekomstfonds is de raming voor de uitfinanciering van het Deep Tech Fund aangepast op basis van de verwachte capital calls van Invest-NL. Dit doordat follow-on investeringen sneller volgen dan initieel geraamd doordat bedrijven en fondsen waar sinds 2022 in is geïnvesteerd sneller groeien dan verwacht.

Ramingsbijstelling Tegemoetkoming blokaansluitingen

Het budget is naar aanleiding van een raming van de Belastingdienst met € 18,7 mln naar beneden bijgesteld.

Kapitaal verstrekking ROM's

Voor de kapitaalverstrekking aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen zullen in 2026 nog enkele kapitaalstortingen plaatsvinden. De gereserveerde middelen hiervoor (€ 10 mln) worden daarom naar 2026 geschoven. Hiernaast zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de beheersvergoeding voor de ROM's omtrent de Corona Overbruggingsleningen (COLs) voor de jaren 2024–2027.

Onttrekking reserve Duurzame Energie

In 2024 is sprake van een totaal tekort van € 113,1 mln op de SDE-budgetten daarom wordt via een onttrekking aan de reserve duurzame energie budget toegevoegd aan het SDE+-budget waar de grootste tegenvaller in de uitgaven zichtbaar is.

Afboeken voedingsartikel

Het voedingsartikel voor fondsbegrotingen wordt per direct afgeschaft, omdat de systematiek van een fondsbegroting gelijk wordt gesteld aan die van een departementale begroting. Dit heeft ertoe geleid dat artikel 6 Bijdrage aan het Nationaal Groeifonds van de EZ-begroting (hoofdstuk XIII) leeg is geboekt.

Kasschuiven Regulier

Deze reeks bestaat uit de reguliere kasschuiven op de EZ begroting. De grootste zijn KVK (€ 35 mln), Prijsplafond energie kleinverbruikers (€ 75 mln) en het herijken van het Toekomstfonds (€ 373 mln). Bij het Toekomstfonds is, voor het gehele artikel, gekeken hoe het kasbudget in een beter ritme kan worden gezet. Dat heeft geleid tot verschillende kasschuiven op Fund To Fund (€ 73 mln), SEED (€ 63 mln), ETCl (€ 68 mln) en Innovatiekrediet (€ 54 mln).

Kasschuiven Klimaatfonds

In deze reeks zitten de kasschuiven voor het Klimaatfonds, er is o.a. voor de ISDE-regeling (€ 190 mln), opschalingsinstrument waterstof (€ 369 mln) en IPCEI waterstof (€ 442 mln) geschoven. Op het opschalingsinstrument waterstof wordt € 369 mln middels kasschuiven naar achter geschoven. Vanwege vertraging in de realisatie van de tenders voor de import en productie van waterstof worden betalingen in latere jaren verwacht. Ook worden de overgehevelde middelen voor Hystock (waterstofopslag) in het juiste ritme geplaatst.

Kasschuiven Nationaal Groeifonds

In deze reeks zitten de kasschuiven voor het Nationaal Groeifonds, er is geschoven op het voedingsartikel (€ 287 mln), Quantumdelta (€ 38 mln) en kleinere kasschuiven. De grootste kasschuif is voor het fonds zelf, hier wordt het kasbudget voor de voorwaardelijke projecten en reserveringen in een beter ritme gezet.

Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2024

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2024 (Suppletoire begroting september) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2024
Vastgestelde begroting 2024 (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)		5.868.597
<i>Belangrijkste suppletoire mutaties</i>		
Bijstelling ETS- ontvangsten	4	50.000
Ontvangsten Mijnbouwwet	5	80.000
Dividenduitkering EBN	5	400.000
Frequentieveilingopbrengsten	1	147.427
Onttrekking reserve Duurzame Energie	4	113.021
Kasschuiven Regulier		- 24.600
Overige mutaties		85.291
Stand suppletoire begroting september 2024		6.719.736

Toelichting

Bijstelling ETS- ontvangsten

De raming is bijgesteld op basis van de jaarlijkse actualisatie van de ETS-prijzen. De raming van de ETS-ontvangsten is met € 50 mln naar boven bijgesteld.

Ontvangsten Mijnbouwwet

De ontvangsten Mijnbouwwet zijn met € 80 mln naar boven bijgesteld op basis van hogere verwachte winstaandeel over 2024.

Dividenduitkering EBN

Er heeft een bijstelling van € 400 mln plaatsgevonden, dit is het effect van de verwachte winst van GasTerra die voor 40% bij EBN landt.

Frequentieveilingopbrengsten

Dit betreft de ontvangsten van de veiling van de frequenties voor de landelijke 5G-netwerken die in de zomer van 2024 heeft plaatsgevonden.

Onttrekking reserve Duurzame Energie

In 2024 is sprake van een totaal tekort van € 113,1 mln op de SDE-budgetten daarom wordt via een onttrekking aan de reserve duurzame energie toegevoegd aan het SDE+-budget waar de grootste tegenvaller in de uitgaven zichtbaar is.

Kasschuiven Regulier

Deze reeks bestaat uit de reguliere kasschuiven op de EZ begroting. Dit zijn twee kasschuiven op het Toekomstfonds, Fund to Fund (€ 119 mln) en DVI II (€ 68 mln) en een lening van InvestNL (€ 65 mln). Bij het Toekomstfonds is, voor het gehele artikel, gekeken hoe het kasbudget in een beter ritme kan worden gezet.

3 Beleidsartikelen

3.1 Beleidsartikel 1 Goed functionerende economie en markten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting september(2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	483.552	- 6.361	477.191
Uitgaven	415.516	- 15.433	400.083
Subsidies (regelingen)	97.349	- 19.005	78.344
Cyber security	1.211	943	2.154
Subsidiemaatregel telecom Caribisch Nederland	7.800		7.800
EU-cofinanciering Digital Europe	8.010	- 3.464	4.546
Beter aanbesteden	295		295
NGF – project AiNed	33.049	- 211	32.838
NGF – project Nationaal Onderwijslab	5.984	- 60	5.924
NGF – project 6G Future Network Services	41.000	- 16.213	24.787
Opdrachten	38.973	- 11.162	27.811
Onderzoek&opdrachten	7.901	- 3.414	4.487
Beleidsvoorbereiding en evaluaties			
Veiligheid en Frequenties	3.868	- 393	3.475
Digital trust centre	5.757	- 1.994	3.763
Cyber security	8.745	- 1.004	7.741
ICT beleid	4.644	358	5.002
CSIRT – DSP	5.947	- 4.907	1.040
Nationaal Groeifonds	2.111	120	2.231
Vervolgprogramma beter aanbesteden	0	72	72
Bijdrage aan agentschappen	72.367	4.791	77.158
Bijdrage RVO.nl	25.816	1.296	27.112
Bijdrage RDI	46.551	3.495	50.046
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	201.548	9.675	211.223
Bijdrage Metrologie	12.330	- 92	12.238
Raad voor de Accreditatie	1.586	59	1.645
Bijdrage ACM	848	51	899
Bijdrage aan het CBS	186.784	9.657	196.441
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	5.279	268	5.547
Bijdrage Nederlands Normalisatie Instituut	1.405	63	1.468
Bijdrage aan internationale organisaties	3.874	205	4.079
Ontvangsten	74.653	147.427	222.080
Ontvangsten ACM	162		162
Ontvangsten High Trust	40.200		40.200
Diverse ontvangsten	34.291	147.427	181.718

Tabel 5 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting september(2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	483.552	- 6.361	477.191

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletioire Begrotingen, NvW en amende- menten) (1)	Mutaties suppletioire begroting september(2)	Stand suppletioire begroting september (3) = (1) + (2)
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen			
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	483.552	- 6.361	477.191

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbedrag in 2024 is verlaagd met € 6,4 mln. Dit heeft te maken met enkele bijstellingen, zowel naar boven als naar beneden. Zo wordt er € 15,1 mln toegevoegd in het kader van loon- en prijsbijstelling. Er wordt voor Digital Europe € 9,2 mln vanuit 2024 geschoven naar latere jaren vanwege een aanpassing in de tijdslijnen van de werkprogramma's. Verder wordt € 4,8 mln overgeheveld naar J&V voor CSIRT taken die bij dat departement worden belegd. Daarnaast is er een schuif van € 1,7 mln naar 2026 ten behoeve van het toezicht op de AI Act en Data Act vanwege vertraging op Europees niveau. Hiernaast vinden er cumulatief een aantal kleinere verplichtingenmutaties plaats die samen optellen tot € 5,8 mln.

Uitgaven

Subsidies

NGF-project 6G Future Network Services

Dit betreft een kasschuif voor het NGF project FNS, waarbij de middelen op basis van een geactualiseerde raming in het juiste kasritme geplaatst zijn.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Bijdrage aan het CBS

Dit betreft onder andere de uitkering van de loon- en prijsbijstelling voor het CBS.

Ontvangsten

Diverse ontvangsten

Dit betreft de ontvangsten van de veiling van de frequenties voor de landelijke 5G-netwerken die in de zomer van 2024 heeft plaatsgevonden.

3.2 Beleidsartikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaarts groei

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting september(2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	4.690.364	- 401.812	4.288.552
Uitgaven	3.153.211	- 413.290	2.739.921
Subsidies (regelingen)	1.852.486	- 489.606	1.362.880
MKB-Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)	8.501	386	8.887
Eurostars	22.269	406	22.675
Bevorderen ondernemerschap	16.011	3.057	19.068
Cofinanciering EFRO	31.977		31.977
Bijdrage aan ROM's	15.049	2.333	17.382
Verduurzaming industrie	88.694	- 6.356	82.338
Startup beleid	7.454	- 416	7.038
Urgendamaatregelen Industrie	11.940		11.940
Invest-NI	11.775	713	12.488
Tegemoetkoming vaste lasten	52.000		52.000
Europees Defensie Fonds cofinanciering	5.000	- 3.600	1.400
Tegemoetkoming vaste lasten Startersregeling	1.003		1.003
Infrastructuur duurzame industrie (PIDI)	1.150	- 1.050	100
Herstructurering winkelgebieden	15.399	- 641	14.758
R&D mobiliteitssectoren	33.100		33.100
SEG	6.900		6.900
NGF – project Groenvermogen van de Nederlandse economie	467.937	- 325.000	142.937
NGF – project Health-RI	12.000		12.000
NGF – project RegMed XB	5.699	2.692	8.391
NGF – project QuantumDeltaNL	127.817	- 37.817	90.000
NGF – project Oncode-PACT	70.921		70.921
NGF – project Circulaire Plastics	92.207		92.207
NGF – project NXTGEN HIGH TECH	93.045	- 6	93.039
NGF – project PhotonDelta	97.883	- 24.622	73.261
NGF – project Opschaling PPS beroepsonderwijs	42.183		42.183
NGF – project Biobased Circular	21.700	- 208	21.492
NGF – project Material Independence & Circular Batteries	58.359	- 40	58.319
Indirecte kostencompensatie ETS	186.000		186.000
IPCEI Cloudinfrastructuur en services	11.385	627	12.012
IPCEI Micro elektronica	38.016	599	38.615
Aanvullende tegemoetkoming evenementen	1.900		1.900
Investerings Verduurzaming Industrie – Klimaatfonds	130.010	- 79.000	51.010
EuroHPC	10.193	- 9.535	658
EuroQCI	5.606	- 5.606	0
Tegemoetkoming Energiekosten	23.190		23.190
Oredits duurzaamheid	10.000	- 7.000	3.000
Stikstofaanpak piekbelasters industrie	4.600		4.600
Brexit Adjustment Reserve	425	- 65	360
Ruimte voor economie / bedrijventerreinen	2.789		2.789
Overig	10.399	543	10.942
Leningen	30.000	0	30.000
Oredits	30.000		30.000
NGF project PhotonDelta leningen			0
Garanties	87.945	- 10.000	77.945

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire Begrotingen, NvW en amende- menten) (1)	Mutaties supplettoire begroting september(2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
BMKB	42.228		42.228
Groeifaciliteit	8.972		8.972
Garantie Ondernemersfinanciering	11.745		11.745
Garantie Ondernemersfinanciering Corona	15.000		15.000
MKB financiering	10.000	- 10.000	0
Opdrachten	19.781	2.075	21.856
Onderzoek en opdrachten	5.845	3.232	9.077
Caribisch Nederland	790	26	816
Regeldruk	2.336	- 1.173	1.163
Budget Samenwerking regio	1.215	- 10	1.205
Small Business Innovation Research	150		150
Stikstofaanpak piekbelasters industrie	8.625		8.625
Verduurzaming industrie	820		820
			0
Bijdrage aan agentschappen	173.854	11.985	185.839
Bijdrage RVO.nl	173.109	11.947	185.056
Bijdrage RDI	745	38	783
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	411.143	99.308	510.451
Bijdrage aan TNO	224.824	60.872	285.696
Kamer van Koophandel	158.173	41.948	200.121
Bijdrage aan NWO-TTW	28.146	- 3.512	24.634
Bijdrage aan medeoverheden	32.335	372	32.707
MKB Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)	32.335	372	32.707
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	545.667	- 27.424	518.243
Internationaal Innoveren	55.539	- 2.712	52.827
PPS toeslag	195.911	1.115	197.026
TO2 (excl. TNO)	61.764	17.193	78.957
Topsectoren overig	12.294	17.624	29.918
Ruimtevaart (ESA)	83.374	1.527	84.901
Bijdrage NBTC	10.204	622	10.826
Overige bijdragen aan organisaties	6.432	- 960	5.472
Economische ontwikkeling en technologie	5.514	- 1.499	4.015
EU-cofinanciering JTF	17.730		17.730
Faciliteiten toegepast onderzoek TO2 en RKI	87.175	- 60.334	26.841
NGF - project NXTGEN Ruimtevaart	9.730		9.730
Ontvangsten	305.535	4.259	309.794
Luchtvaartkredietfaciliteit	863		863
Rijksoctrooiwet	45.966		45.966
Eurostars	4.250		4.250
F-35	10.576		10.576
Diverse ontvangsten	1.242	4.259	5.501
Bedrijfssteun	41.700		41.700
Tegemoetkoming vaste lasten	100.000		100.000
Ontvangsten verduurzaming industrie			0
BMKB	33.000		33.000
BMKB groen			0
Groeifaciliteit	8.000		8.000
Garantie Ondernemingsfinanciering	13.000		13.000
Onttrekking reserve GO	20.750		20.750
Tegemoetkoming Energiekosten	26.188		26.188
Brexit Adjustment Reserve			0

Tabel 7 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Verplichtingen	4.690.364	- 401.812	4.288.552
waarvan garantieverplichtingen	1.285.000	- 10.000	1.275.000
waarvan overige verplichtingen	3.405.364	- 391.812	3.013.552

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbedrag in 2024 is verlaagd met € 401,8 mln. Dit is het saldo van met name de volgende mutaties:

- Onder de categorie Investerings Verduurzaming Industrie is er voor de NIKI € 211,8 mln van het verplichtingenbudget in 2024 verschoven naar latere jaren in verband met de mogelijke openstelling van de regeling eind 2024 en het daardoor aangaan van verplichtingen over de jaargrens heen. Hiernaast is er voor de VEKI € 116,2 mln van het verplichtingenbudget in 2024 verschoven naar latere jaren op basis van de huidige uitvoeringsinformatie van RVO. Dit resulteert in een cumulatieve bijstelling van in totaal – € 328 mln aan verplichtingenbudget in 2024 voor dit instrument.
- Voor de Faciliteiten Toegepast Onderzoek is het verplichtingenbudget met € 114 mln naar beneden bijgesteld als gevolg van het overboeken van middelen van de eerste ronde naar de instrumenten en departementen voor de TO2s en TKIs die middelen toegekend hebben gekregen.
- Voor het NGF-project Groenvermogen van de Nederlandse economie wordt het verplichtingenbudget met € 83,7 mln verlaagd en naar latere jaren geschoven om dit in lijn te brengen met het verwachte ritme van verplichtingen de komende jaren.
- Voor de Stikstofaankoop Piekbelasters Industrie wordt € 53 mln van het verplichtingenbudget uit 2024 doorgeschoven naar 2025. De regeling wordt in 2024 opengesteld maar leidt pas begin 2025 tot daadwerkelijke verplichtingen.
- Het verplichtingenbudget voor TNO is opgehoogd met € 90,2 mln als gevolg van het toekennen van de middelen voor de eerste ronde van de Faciliteiten Toegepast Onderzoek en aanvullende opdrachten vanuit andere departementen.
- Voor de KVK is het verplichtingenbudget opgehoogd met € 41,9 mln in 2024 met name als gevolg van een kas- en verplichtingschuif om wijzigingen in de financieringssysteematiek van het Handelsregister op te vangen. Deze middelen zijn naar voren geschoven uit de jaren 2028 en 2029.
- Als gevolg van de overhevelingen rondom de Faciliteiten Toegepast Onderzoek naar de instrumenten voor de Toegepaste Onderzoekinstellingen (TO2) is het verplichtingenbudget voor deze instellingen met € 28,2 mln opgehoogd.
- Als gevolg van het uitkeren van de loon- en prijsbijstelling en aanvullende opdrachten is het verplichtingenbudget voor de bijdrage aan RVO met € 11,9 mln opgehoogd voor 2024.

Uitgaven

Subsidies

NGF-project Groenvermogen van de Nederlandse economie

Het betreft een kas- en verplichtingschuif voor NGF-project Groenvermogen van de Nederlandse economie om het beschikbare budget in lijn te brengen met het verwacht ritme van verplichtingen en uitgaven.

NGF-project QuantumDeltaNL

Op basis van de prognoses van RVO en de uitbetalingsbehoefte van Stichting QuantumDelta worden de kasmiddelen van het NGF-project Quantum-DeltaNL naar latere jaren geschoven. Dit betreft onder andere

de uitfinanciering van de subsidiebeschikking aan de Stichting Quantum-Delta en een verwachte uitfinanciering van een nog te beschikken subsidie rondom internationale samenwerking.

Investerings Verduurzaming Industrie Klimaatfonds

Dit betreft kas- en verplichtingschuif voor de VEKI-regeling op basis van een geactualiseerde realistische raming door RVO van verplichtingen en (kas)uitgaven in 2024 en doorwerking naar latere jaren. Mede met het oog op openstellingsperiode van de VEKI over de jaargrens, tot in januari 2025.

NGF-project PhotonDelta

Op basis van de prognoses van RVO en de uitbetalingsbehoefte van de Stichting PhotonDelta worden de kasmiddelen van het NGF-project PhotonDelta naar achteren geschoven. Dit betreft onder andere de uitfinanciering van de subsidiebeschikking aan Stichting PhotonDelta en een nieuwe beschikking rondom het Startup fonds binnen het NGF-project, welke dit jaar van start gaat.

Garanties

MKB Financiering

Het amendement Romke/De Jong/Aarsten over het ondersteunen van het mkb duurzaamheidsleningen regelde € 10 mln als voorschot vanuit Porthos als voorloper op beschikbare middelen uit het klimaatfonds. Vanuit het klimaatfonds is € 10 mln beschikbaar gesteld waardoor het voorgeschoten bedrag weer terug kan naar Porthos. De € 10 mln aan klimaatfonds middelen zijn apart zichtbaar op de begroting onder Qredits duurzaamheid.

Bijdragen aan Baten-Lastendiensten

Bijdrage RVO.nl

Het budget voor de uitvoeringskosten van RVO is met € 11,9 mln opgehoogd voor 2024, dit onder andere als gevolg van aanvullende opdrachten die zijn toegevoegd (o.a. uitvoering Brexit Adjustment Reserve (BAR), en grondstoffen en circulair), het aanvullen van het beschikbare budget als gevolg van de gestegen tarieven, en de uitkering van de loon- en prijsbijstelling.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Bijdrage aan TNO

Voor de Faciliteiten Toegepast Onderzoek is in het najaar van 2023 een besluit genomen over de toekenning van de middelen van de eerste ronde. De middelen voor de toegekende projecten zijn overgeheveld naar de instrumenten en beleidsverantwoordelijke departementen vanaf waar de middelen worden beschikt aan de betreffende instellingen (o.a. TNO, Deltares, MARIN, NLR, KNMI, Naturalis, WR, NFI).

Kamer van Koophandel

Bij de KvK wordt een nieuwe financieringssysteem voor het Handelsregister (HR) ingevoerd, waarbij vergoedingen voor het inzien en verstrekken van informatie uit het HR vervallen en vervangen worden

door jaarbijdragen. In de aanloopfase stijgen administratieve kosten om de jaarbijdragen te verwerken en blijven de bijdragen zelf nog uit totdat deze verwerkt zijn. In latere jaren zal dit tekort snel worden ingelopen. Om de eigen vermogens- en liquiditeitspositie in de aanloopfase te versterken is een kasschuif toegepast in de rijksbijdragen aan de KvK.

Bijdragen aan (internationale) organisaties

TO2 (excl. TNO)

Voor de Toegepaste Onderzoekinstellingen (TO2s) Deltares, MARIN, en NLR waarvoor EZ beleidsverantwoordelijk is zijn de toekenningen voor de eerste ronde van de Faciliteiten Toegepast Onderzoek toegevoegd aan het budget voor deze instellingen. Hiernaast is het budget voor deze instellingen geïndexeerd via de uitkering van de loon- en prijsbijstelling.

Topsectoren overige

Dit betreft een verzameling van mutaties op meerdere instrumenten, waaronder uitkering van de loon- en prijsbijstelling, beschikbaar stellen van budget voor het werkbudget Topsectoren, en actualisatie van de budgetten voor NWO en SBO.

Faciliteiten toegepast onderzoek TO2 en RKI

Voor de Faciliteiten Toegepast Onderzoek is er in het najaar van 2023 een besluit genomen over de toekenning van de middelen van de eerste ronde. Met deze mutatie wordt onder andere het toegekende budget voor TNO overgeheveld naar het Rijksbijdrage instrument voor TNO.

3.3 Beleidsartikel 3 Toekomstfonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting september(2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	487.183	- 246.933	240.250
Uitgaven	715.086	- 346.560	368.526
Subsidies (regelingen)	4.593	- 2.173	2.420
Smart Industry (subsidie)	420		420
Thematisch Technology Transfer	4.173	- 2.173	2.000
Leningen	690.262	- 333.708	356.554
Volledig revolverend			
Fund to Fund	84.864	- 72.959	11.905
ROM's	13.849	- 10.790	3.059
Dutch Future Fund	12.584		12.584
Deep Tech Fund	50.000	20.000	70.000
Fonds Alternatieve Financiering	25.907		25.907
Economische Veiligheid Fonds	100.000		100.000
European Tech Champions Initiative (ETCI)	78.100	- 68.100	10.000
Deels revolverend			
Innovatiekrediet	120.734	- 67.734	53.000
Risicokapitaal SEED	104.058	- 63.058	41.000
Vroege fase / informal investors	57.235	- 36.237	20.998

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende- menten) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Start ups / MKB	825	- 825	0
Q4C	9.689	- 9.689	0
Investerings in fundamenteel en toegepast onderzoek Met vermogensbehoud			
Investerings in fundamenteel en toegepast onderzoek	5.893	- 5.893	0
Onco research	8.726	- 5.626	3.100
Smart Industry (leningen)	279		279
Thematische Technology Transfer	9.519	- 5.019	4.500
RegMed XB	8.000	- 7.778	222
Bijdrage aan agentschappen	20.231	- 10.679	9.552
Bijdrage RVO.nl	20.231	- 10.679	9.552
Ontvangsten	149.900	- 70.629	79.271
ROM's	30.000	2.412	32.412
Fund to Fund	80.550	- 80.550	0
DVI II	9.050	- 9.050	0
Investerings in fundamenteel en toegepast onderzoek		768	768
Smart industry	0	91	91
Innovatiekredieten	20.000	13.000	33.000
SEED	10.300	2.700	13.000

Tabel 9 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende- menten) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	487.183	- 246.933	240.250
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen			
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	487.183	- 246.933	240.250

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget in 2024 is verlaagd met € 246,9 mln. Dit is als gevolg van de herijking van alle ramingen op het Toekomstfonds. De voornaamste aanpassingen op het verplichtingenbudget in 2024 hebben plaatsgevonden op het Innovatiekrediet (€ - 133,8 mln), Vroegefasefinanciering (€ - 28,4 mln), Fund to Fund (€ - 23,0 mln), SEED (€ - 13,7 mln), en de bijdrage aan RVO (€ - 10,6 mln). Dit verplichtingenbudget is naar latere jaren in de begroting binnen het Toekomstfonds geschoven.

Uitgaven

Leningen

Fund to Fund

Doordat de ontvangsten op DVI I en DVI II worden gesaldeerd bij de uitvoerder OostNL en de investeerder EIF zijn er minder uitgaven benodigd om de volledige investering van € 130 mln in DVI I en € 100 mln in DVI II te doen. Dit omdat de ontvangsten bij EIF en OostNL direct weer worden ingezet om nieuwe uitgaven te doen in DVI I en II: de ROM saldeert de ontvangsten met de uitgaven. Hierdoor is er minder kasbudget benodigd dan initieel geraamd. Door het revolverende karakter van het Toekomstfonds en dit instrument worden de middelen naar achteren geschoven om dit aan te laten sluiten op de nieuwe ontvangstenraming.

ROM's

Voor de kapitaalverstrekking aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen zullen in 2026 nog enkele kapitaalstortingen plaatsvinden. De gereserveerde middelen hiervoor (€ 10 mln) worden daarom naar 2026 geschoven. Hiernaast zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de beheersvergoeding voor de ROM's omtrent de Corona Overbruggingsleningen (COLs) voor de jaren 2024–2027.

Investerings in fundamenteel en toegepast onderzoek

Een deel van het budget van het originele buffer instrument van het onderzoeksdeel van het Toekomstfonds wordt ingezet voor de 3e tender van de TTT-regeling. Voor het onderzoeksdeel is geen buffer meer nodig omdat deze afloopt.

Onco research

De capital calls van Onco hebben een ander ritme over de jaren heen dan bij aanvang is geraamd. Met deze kasschuif wordt de raming realistischer gemaakt.

Thematische Technology Transfer

Voor de 3e tender van de TTT wordt het budget in het juiste ritme gezet. In deze schuif worden er middelen van na 2029 naar voren gehaald.

RegMed XB

De subsidiemodule generatieve geneeskunde is opgesteld en wordt deze zomer opengezet. Hiermee kan er een definitieve raming worden gemaakt. Dit betreft een kasschuif waarmee de middelen in het goede ritme worden gezet aan de hand van die raming.

Deep Tech Fund

Als onderdeel van de gehele herijking van het Toekomstfonds is de raming voor de uitfinanciering van het Deep Tech Fund aangepast op basis van de verwachte capital calls van Invest-NL. Dit doordat follow-on investeringen sneller volgen dan initieel geraamd doordat bedrijven en fondsen waar sinds 2022 in is geïnvesteerd sneller groeien dan verwacht.

European Tech Champions Initiative (ETCI)

Om aan te sluiten op de capital calls van het Europees Investeringsfonds (EIF) worden de resterende kasmiddelen van de initiële € 100 mln verdeeld over de jaren 2024 tot en met 2027.

Innovatiekrediet

Dit betreft een kasschuif om de middelen in het juiste ritme te zetten. In deze schuif worden middelen naar jaren geboekt die na 2029 zijn. Tevens wordt het overschot op het Innovatiekrediet, ontstaan door extra ontvangsten en meevallers in de uitgaven van afgelopen jaar, ingezet voor de 3e tender van de TTT-regeling.

Risicokapitaal Seed

Als onderdeel van de gehele herijking van het Toekomstfonds is de raming voor de SEED aangepast op basis van de huidige uitvoeringsinformatie van RVO.

Vroege fase/ informal investors

Als onderdeel van de gehele herijking van het Toekomstfonds is de raming voor de Vroegefasefinanciering (VFF) aangepast op basis van de huidige uitvoeringsinformatie van RVO en NWO-TTW.

Bijdragen Baten-Lastendiensten

Bijdrage RVO.nl

Als onderdeel van de gehele herijking van het Toekomstfonds is het budget voor de bijdrage aan RVO naar beneden bijgesteld op basis van de verwachte kosten in de komende jaren voor de uitvoering van de regelingen op het Toekomstfonds die bij RVO zijn belegd.

Ontvangsten

Fund to Fund

De ontvangsten voor DVI I worden gesaldeerd bij de uitvoerder OostNL en de investeerder EIF. Hierdoor zijn de ontvangsten op de investeringen binnen het Dutch Venture Initiative I nog niet teruggekomen naar de EZ-begroting. De ontvangsten binnen EIF en OostNL worden opnieuw ingezet voor additionele investeringen in DVI I waardoor ook de uitgaven lager zijn. Om inzichtelijk te houden dat er nog ontvangsten terug moeten komen op DVI I, ten minste € 130 mln, worden alle ontvangsten in de huidige begroting naar 2029 geschoven.

DVI II

De ontvangsten voor DVI II worden gesaldeerd bij de uitvoerder OostNL en de investeerder EIF. Hierdoor zijn de ontvangsten op de investeringen binnen het Dutch Venture Initiative II nog niet teruggekomen naar de EZ-begroting. De ontvangsten binnen EIF en OostNL worden opnieuw ingezet voor additionele investeringen in DVI II waardoor ook de uitgaven lager zijn. Om inzichtelijk te houden dat er nog ontvangsten terug moeten komen op DVI II, ten minste € 100 mln, worden alle ontvangsten in de huidige begroting naar 2029 geschoven.

Innovatiekredieten

De ontvangstenraming voor het gedeelte Klinische projecten (KP) wordt geactualiseerd en daarmee opgehoogd. De hoger geraamde ontvangsten voor het KP gedeelte wordt deels ingezet om de naar beneden bijgestelde ontvangsten van het Technische projecten gedeelte op te vangen. Het resterende deel van de hogere ontvangsten voor het KP gedeelte wordt op startups/mkb geplaatst om beschikbaar te blijven binnen het bedrijvendeel van het toekomstfonds.

3.4 Beleidsartikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting september(2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	25.904.549	- 10.314.560	15.589.989
Uitgaven	5.564.451	- 1.362.445	4.202.006
Subsidies (regelingen)	4.425.834	- 1.332.149	3.093.685
Missiegedreven Onderzoek Ontwikkeling en Innovatie (MOOI)	58.534	880	59.414
Hernieuwbare Energietransitie (HER+)	26.214	- 795	25.419
Energie-efficiency	1.256	- 272	984
Green Deals	43	13	56
Demonstratieregeling Energie- en Klimaatinnovatie (DEI+)	91.776	- 27.290	64.486
Subsidieregeling Duurzame Scheepsbouw (SDS)	2.728	- 56	2.672
Projecten Klimaat en Energieakkoord	11.016	- 8.276	2.740
SDE	269.500	0	269.500
SDE+	671.476	- 4.530	666.946
SDE++	532.965	0	532.965
Aardwarmte	37.500	1.093	38.593
ISDE-regeling	703.790	- 203.433	500.357
Carbon Capture Storage (CCS)	4.450	60	4.510
Hoge Flux Reactor	5.440	170	5.610
Caribisch Nederland	19.622	- 1.829	17.793
Overige subsidies	107.489	- 74.850	32.639
Opschalingsinstrument waterstof	410.250	- 357.850	52.400
Maatregelen voor CO ₂ -reductie	615	0	615
Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE)	500	- 198	302
IPCEI waterstof	438.608	- 438.431	177
Vulmaatregelen gasopslag	100.400	4.346	104.746
MIEK	7.408	- 2.124	5.284
Schadeafhandeling mijnbouw Limburg	3.528	0	3.528
Warmtenetten Investeringsubsidie (WIS)	17.599	- 11.499	6.100
NGF-project NieuweWarmteNu!	35.551	0	35.551
Tegemoetkoming energieprijzen 2022	1.000	0	1.000
Tijdelijk prijsplafond energie kleinverbruikers 2023	300.000	- 75.664	224.336
Compensatie aanbestedende diensten			
SEFE-contracten	60.000	- 147	59.853
Tegemoetkoming blokaansluitingen	245.830	- 19.950	225.880
Investerings waterstofbackbone	34.410	- 659	33.751
NGF – project Circulaire zonnepanelen	135.000	- 113.232	21.768
Geothermie (Klimaatfonds)	3.000	- 3.000	0
Ondersteuning energiehub	47.636	- 47.636	0
Kwaliteitsbudget energieprojecten	14.700	0	14.700
Subsidie project Djewels	26.000	0	26.000
Correctieregeling duurzame warmte	0	31.130	31.130
Efficiëntere benutting elektriciteitsnetten	0	21.880	21.880

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende- menten) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Leningen	24.000	370	24.370
Lening EBN	24.000	0	24.000
Lening InvestNL	0	370	370
Opdrachten	149.204	- 44.473	104.731
Onderzoek mijnbouwbodembeweging	5.441	- 1.002	4.439
SodM onderzoek	2.183	64	2.247
Uitvoeringsagenda klimaat	473	- 368	105
Klimaat mondiaal	1.280	- 394	886
Onderzoek en opdrachten	86.138	- 69.200	16.938
Programma Opwek Energie op Rijksvast- goed (OER)	26.189	- 17.293	8.896
Energiehulp Oekraïne	27.500	2.000	29.500
Projecten Kernenergie	0	41.720	41.720
Bijdrage aan agentschappen	146.973	29.513	176.486
Bijdrage RVO.nl	109.324	36.856	146.180
Bijdrage RDI	9.041	- 1.206	7.835
Bijdrage NEa	21.003	- 4.899	16.104
Bijdrage KNMI	2.843	- 51	2.792
Bijdrage NVWA	968	50	1.018
Bijdrage RIVM	1.008	- 921	87
Bijdrage RWS	2.786	- 316	2.470
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	162.247	6.930	169.177
Doorsluit COVA-heffing	111.000	0	111.000
TNO kerndepartement	49.170	6.822	55.992
TNO SodM	2.077	108	2.185
Bijdrage aan medeoverheden	616.002	- 19.464	596.538
Uitkoopregeling	1.055	0	1.055
Regeling toezicht energiebesparingsplicht	16.360	- 2.750	13.610
Uitvoeringskosten klimaat medeoverheden	598.587	- 16.714	581.873
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	40.191	- 3.172	37.019
Nuclear Research Group (NRG)	20.004	195	20.199
Internationale contributies	17.756	- 1.075	16.681
PBL Rekenmeesterfunctie	2431	- 2.292	139
Ontvangsten	2.297.476	288.878	2.586.354
Ontvangsten COVA	111.000	0	111.000
Opbrengst heffing ODE (SDE++)	5.000	0	5.000
Ontvangsten zoutwinning	2.511	0	2.511
Onttrekking reserve duurzame energie en klimaattransitie	1.105.508	113.021	1.218.529
ETS-ontvangsten	850.000	50.000	900.000
Diverse ontvangsten	223.457	65.000	288.457
Opbrengsten tenders Wind op Zee	0	60.857	60.857

Tabel 11 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende- menten) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	25.904.549	- 10.314.560	15.589.989
waarvan garantieverplichtingen	0	0	0

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
waarvan overige verplichtingen	25.904.549	- 10.314.560	15.589.989

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt per saldo met € 10,3 mld verlaagd. Dit saldo is het resultaat van verschillende verhogingen en verlagingen van verplichtingenbudgetten. Met name een verplichtingschuif voor de SDE ++ speelt hierbij een rol (€ 8,5 mld).

Ophogingen (groter dan € 10 mln):

- Bijdrage RVO (€ 36,9 mln): omdat er tekort is op het budget voor de uitvoeringskosten van de diverse RVO-regelingen zijn zowel het kas- als verplichtingenbudget opgehoogd door dekking uit de beleidsbudgetten waar sprake is van hogere uitvoeringskosten in 2024.
- TNO kerndepartement (€ 15,5 mln): er zijn verschillende mutaties geweest op deze post. De grootste hiervan is een toevoeging van € 9,6 mln aan verplichtingenruimte vanuit het budget voor aardwarmte om een opdracht te kunnen verstrekken aan TNO-AGE.
- Uitvoeringskosten klimaat medeoverheden (€ 117,6 mln): er zijn meerdere mutaties geweest op dit budget. De grootste is een verplichtingschuif voor de gebiedsinvesteringen bij aanlandingslocaties van € 160 mln van latere jaren naar 2024. Daarnaast is er een schuif geweest naar 2025 om ruimte te creëren voor een bijdrage in dat jaar aan het BTW-compensatiefonds (€ 12,3 mln). Tot slot zijn er verschillende overhevelingen gedaan naar o.a. het BTW-compensatiefonds (€ 29,1 mln), BZK (€ 10 mln) en lenW (€ 13,0 mln). Verder is er € 30,1 mln toegevoegd aan het budget voor loon- en prijsbijstelling. Overige mutaties verklaren het resterende verschil.

Verlagingen (groter dan € 10 mln):

- SDE + (€ 89,2 mln): er zijn diverse mutaties op het SDE-domein geweest. Het gros wordt verklaard door verplichtingschuiven op het flankerend beleid wind op zee naar latere jaren. Daarnaast heeft een groot aantal overhevelingen naar andere departementen plaatsgevonden (lenW, LNV).
- SDE ++ (€ 8.546,7 mln): dit betreft grotendeels een verplichtingschuif naar 2025 omdat de openstelling van 2024 naar verwachting voor een groot deel pas begin 2025 verplicht wordt.
- ISDE-regeling (€ 203,4 mln): zie hiervoor de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.
- Overige subsidies (€ 33,0 mln): zie hiervoor de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties. Het verschil tussen kas- en verplichtingsmutatie wordt veroorzaakt doordat bij de overheveling van budget naar artikel 2 de verplichting volledig in 2024 staat en de kasbetalingen verspreid over drie jaar.
- Opschalingsinstrument waterstof (€ 499 mln): dit betreft grotendeels diverse verplichtingschuiven naar 2025 en verder omdat verplichtingen voor de regelingen die hieronder vallen voor een groot deel pas na 2024 worden aangegaan.

- IPCEI waterstof (€ 393,9 mln): dit betreft deels een correctie op de budgetten die via de eindejaarsmarge 2023 aan de begroting waren toegevoegd (€ 221,8 mln) en deels de doorwerking van de ombuiging op middelen voor de ontwikkeling van batterijen en groene waterstof zoals in het Hoofdlijnenakkoord geschetst (€ 183,0 mln).
- Warmtenetten investeringssubsidie (WIS) (€ 325,6 mln): dit betreft deels een correctie op eerder onjuist uitgekeerde eindejaarsmarge 2023 (€ 129,6 mln). Daarnaast is er verplichtingenbudget naar latere jaren geschoven omdat de verwachting is dat er dit jaar minder subsidies zullen worden verleend dan eerder was geprognosticeerd.
- Tijdelijk prijsplafond energie kleinverbruikers 2023 (€ 75,7 mln): zie de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.
- Tegemoetkoming blokaansluitingen (€ 20,0 mln): zie de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.
- NGF-project circulaire zonnepanelen (€ 44,0 mln): dit betreft het verplichtingendeel van dit NGF-project dat doorschuift naar 2025.
- Ondersteuning energiehubs (€ 47,6 mln): de verplichtingen hiervoor zullen pas in 2025 en 2026 worden aangegaan. Met deze mutatie worden deze middelen naar die jaren verschoven.
- Correctieregeling duurzame warmte (€ 19,2 mln): dit betreft een technische correctie op de eindejaarsmarge 2023 van de verplichtingen budgetten die in het voorjaar zijn opgeboekt.
- Projecten kernenergie (€ 140,6 mln): € 76,9 mln hiervan betreft een technische correctie. Het grootste deel van het restant wordt verklaard door diverse verplichtingschuiven naar latere jaren (€ 64,3 mln).
- Regeling toezicht energiebesparingsplicht (€ 10,9 mln): deze mutatie wordt grotendeels verklaard doordat dit verplichtingenbudget deels wordt ingezet om een tegenvaller elders te dekken (€ 8,1 mln).

Uitgaven

Subsidies

Demonstratieregeling Klimaat- en Energie-innovatie (DEI+)

Een deel van het kasbudget van de DEI+ wordt naar 2025 en verder verschoven vanwege het feit dat er verschillende lopende subsidieprojecten zijn vertraagd. Ook wordt er € 1,5 mln gebruikt om een tekort bij RVO te dekken.

ISDE-regeling (Investeringsubsidie Duurzame Energie en Energiebesparing)

In totaal wordt er voor € 208,8 mln aan middelen van 2024 naar latere jaren geschoven voor de ISDE. Dit wordt gedaan om een tekort in latere jaren deels op te kunnen vangen en om de budgetten beter te laten aansluiten op de verwachte uitgaven. Bovendien worden de middelen conform amendement Boswijk (Kamerstuk 36 410 XIII, nr. 18) voor het stimuleren van kleine houten windmolens voor het mkb verdeeld over de jaren t/m 2028.

Verder is er loon- en prijsbijstelling toegevoegd aan de ISDE (€ 10,7 mln). Het restant aan verschil wordt verklaard door enkele budgetmutaties om tekorten bij RVO te dekken (– € 4,5 mln) en om een stimuleringscampagne (– € 0,8 mln) op te zetten voor het in gebruik nemen van (hybride) warmtepompen.

Overige subsidies

Er wordt voor € 18,7 mln geschoven naar latere jaren om de middelen voor het flankerend beleid rondom vergassing, efficiëntere benutting elektriciteitsnet en Zon op Zee in een juist kasritme te zetten.

Ook is er een overboeking geweest naar artikel 2 van € 10 mln voor «randvoorwaarden technische arbeidsmarkt», omdat het beleid vanuit dit artikel wordt gefinancierd. Tegenover deze budgetverlagingen staat een terugboeking van € 5 mln van artikel 2 naar artikel 4 die voor Qredits beschikbaar waren gesteld. Deze middelen waren met een amendement (Kamerstuk 36410 XIII, nr. 15) eerder vanuit artikel 4 naar artikel 2 overgeheveld, maar bleken daar uiteindelijk niet nodig omdat hier middelen voor beschikbaar waren gesteld vanuit het Klimaatfonds.

Daarnaast zijn er subsidies losgekoppeld van «overige subsidies», zie daarvoor «Correctieregeling duurzame warmte» (€ 31,1 mln) en «Efficiëntere benutting elektriciteitsnetten» (€ 21,9 mln). Verder is het budget voor «Zon op Zee» (€ 6,4 mln) losgekoppeld. Dit budget is ook gelijk geschoven naar 2025 en later en komt daarom niet meer terug in de budgettaire tabel van deze begroting.

Tot slot is er € 2,1 mln toegevoegd aan het budget vanuit de loon- en prijsbijstelling en het tekort voor de uitvoering bij RVO met € 0,2 mln gedekt.

Opschalingsinstrument waterstof

In totaal wordt er voor € 368,7 mln aan kasbudget geschoven naar latere jaren, zodat de budgetten in lijn worden gebracht met de verwachte uitgaven. Dit betreft uitgaven voor Hystock (grootschalige ondergrondse opslag van waterstof), uitgaven voor het waterstofnetwerk op zee, de import van groene waterstof en diverse elektrolyse-regelingen (onshore en offshore). Het restant aan mutaties betreft loon- en prijsbijstelling (€ 12,1 mln) en de dekking van tekorten op de RVO-uitvoeringskosten (€ 1,2 mln).

IPCEI waterstof

Middelen voor het Important Project of Common European Interest (IPCEI) waterstof worden naar latere jaren geschoven, dit betreft een totaal van € 441,8 mln. De reden voor de schuif is dat de uitvoering is vertraagd als gevolg van gestegen rentelasten en inflatie. Verder is er loon-prijsbijstelling toegevoegd (€ 11,5 mln) en worden er middelen gebruikt om diverse tekorten te dekken bij onder andere de RVO-uitvoeringskosten (€ 0,7 mln) en het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (€ 7,5 mln).

Warmtenetten Investeringssubsidie (WIS)

Een deel van het kasbudget van de WIS komt dit jaar niet tot besteding en wordt naar latere jaren geschoven in verband met de intrekking van een project en vertraging in andere lopende projecten. Daarnaast wordt € 2,3 mln gebruikt om een tekort op de RVO-uitvoeringskosten te dekken.

Tijdelijk prijsplafond energie kleinverbruikers 2023

Een deel van de in 2024 beschikbare middelen voor het tijdelijk prijsplafond (€ 75 mln) wordt geschoven naar 2025 vanwege de verwachting dat eindafrekeningen met energieleveranciers pas in dat jaar zullen plaatsvinden.

Tegemoetkoming blokaansluitingen

Het budget is naar aanleiding van een raming van de Belastingdienst met € 18,7 mln naar beneden bijgesteld. Verder wordt er € 1,3 mln geschoven naar 2025 omdat de Belastingdienst verwacht werkzaamheden rondom nacontroles in dat jaar uit te moeten voeren. Deze worden dan vanuit de KGG-begroting bekostigd.

NGF-project Circulaire zonnepanelen

Dit betreft een NGF-project voor de ontwikkeling en industrialisatie van drie innovatieve zon-pv-technologieën. Het project SolarNL wordt uitgevoerd door een consortium van negen Nederlandse zon-pv-bedrijven, zes universiteiten, NWO-Instituut AMOLF, TNO en vier hogescholen. Hiervoor zullen door RVO maatwerkbeschikkingen worden afgegeven aan de individuele deelnemers van het consortium. De middelen zijn oorspronkelijk in een gelijk kas-verplichtingenritme overgeheveld vanuit het NGF. RVO heeft op basis van de subsidieverzoeken en gesprekken met het consortium een inschatting gemaakt van het benodigde verplichtingen- en kasritme voor de verschillende bedrijven uit het consortium. De totale kasschuif van 2024 naar latere jaren bedraagt € 113,2 mln.

Ondersteuning energiehubs

In totaal wordt circa € 45 mln geschoven naar latere jaren. Dit zijn middelen die oorspronkelijk zijn toegevoegd met een amendement door lid Erkens (Kamerstuk 36410-XIII, nr. 20). Met deze kasschuif blijven deze middelen in latere jaren beschikbaar. Verder is er voor circa € 2,7 mln aan budget overgeheveld naar het RVO-uitvoeringsbudget voor werkzaamheden rondom de Routekaart Netcongestie en de kennisfunctie rondom netcongestie.

Correctieregeling duurzame warmte

Er is een technische correctie geweest waardoor dit budget, dat eerder onder «overige subsidies» viel is losgetrokken om deze apart te presenteren.

Efficiëntere benutting elektriciteitsnetten

Er is een technische correctie geweest waardoor dit budget, dat eerder onder «overige subsidies» viel is losgetrokken om deze apart te presenteren.

Opdrachten

Onderzoek en opdrachten

Het budget voor «Projecten kernenergie» is losgekoppeld van dit budget, dit verklaart een totale mutatie van – € 41,7 mln. Bovendien zijn er budgetten voor kernenergie geschoven (€ 27,4 mln) naar latere jaren om de budgetten beter in lijn te brengen met de verwachte uitgaven. Er zijn

verder diverse mutaties geweest waaronder een mutatie om het tekort bij RVO te dekken (– € 1,4 mln).

Programma Opwek Energie op Rijksvastgoed (OER)

Het budget voor OER wordt met € 17,3 mln verlaagd, met name door een kasschuif van 2024 naar 2025 en 2026 en een overheveling van budget naar de begroting van IenW als voorfinanciering van de kosten die Rijkswaterstaat moet maken voor de aanleg van een geleiderail bij de A37 die nodig is in verband met de aanleg van een zonnepark daar. Ook is er € 0,8 mln gebruikt om het tekort bij RVO te dekken.

Projecten kernenergie

Er is een technische correctie geweest waardoor dit budget, dat eerder onder «Onderzoek en opdrachten» viel is losgetrokken om deze apart te presenteren.

Bijdrage aan agentschappen

Bijdrage RVO

Met deze suppletoire begroting wordt € 5 mln aan loon- en prijsbijstelling toegevoegd aan dit budget. Bovendien wordt € 30,3 mln toegevoegd aan het budget vanuit beleidsbudgetten om het tekort in 2024 op de uitvoeringskosten op te vangen. Dit tekort is ontstaan doordat de afgelopen jaren veel regelingen zijn toegevoegd aan het opdrachtenpakket van RVO en het beschikbare budget daarmee geen gelijke tred heeft gehouden. Tot slot is er € 1,5 mln toegevoegd aan het budget vanuit het budget voor de ondersteuning van energy hubs voor de Routekaart Netcongestie en de Kennisfunctie rond netcongestie.

Bijdrage aan medeoverheden

Uitvoeringskosten klimaat medeoverheden

Na de 1^e suppletoire begroting hebben budgetmutaties plaatsgevonden waarmee onder andere overboekingen zijn gedaan naar het BTW-compensatiefonds (– € 29,6 mln), IenW (voor het stimuleren emissieloze mobiliteit (– € 13 mln) en BZK (– € 10 mln) voor personeelskosten in de RES-regio's via het Gemeentefonds.

Daarnaast is er loon- en prijsbijstelling toegevoegd (€ 31,8 mln) aan het budget en budget voor een tekort op het Nationale Programma Energie Strategie (€ 8,6 mln) toegevoegd. Overige mutaties zorgen voor de resterende € 4,5 mln aan verschil, waaronder € 2 mln welke gebruikt is om het tekort bij RVO te dekken.

Ontvangsten

Onttrekking reserve duurzame energie en klimaattransitie

Er wordt € 113,0 mln extra onttrokken uit de SDE-reserve in 2024. De onttrekking is nodig omdat er enerzijds minder terugontvangsten voor verstrekte voorschotten worden verwacht (€ 41,6 mln) en anderzijds blijken de uitgaven binnen het SDE-domein als gevolg van de gedaalde energieprijzen hoger uit te vallen (€ 71,4 mln).

ETS-ontvangsten

Op basis van de jaarlijkse actualisatie van de ETS-prijzen wordt de raming van de ETS-ontvangsten met € 50 mln naar boven bijgesteld.

Diverse ontvangsten

Een ontvangst voor een lening verschaft door Invest-NL zou oorspronkelijk in de periode 2025–2028 terugbetaald worden. Deze is echter al in 2024 terugbetaald. Vandaar dat er een opwaartse bijstelling is gedaan in de ontvangsten voor 2024 voor € 65,0 mln. Daarnaast is er nog een kleinere opwaartse ontvangstenbijstelling vanuit de NEa gedaan van ongeveer € 0,2 mln.

Ontvangsten tenders Wind op Zee

De bedrijven die de tenders voor de windparken IJmuiden Ver Alpha en Beta hebben gewonnen dienen de kosten die door RVO gemaakt zijn voor de locatieonderzoeken en de MER-rapportages terug te betalen. Voor zowel IJmuiden Ver Alpha als voor IJmuiden Ver Beta gaat het om een eenmalige terugbetaling in 2024 van € 19,8 mln, totaal € 39,7 mln. Daarnaast leveren de windparken tenderopbrengsten op over een periode van 40 jaar, deze opbrengsten bedragen € 21 mln per jaar, deze worden in 2024 voor het eerst ontvangen.

3.5 Beleidsartikel 5 Een veilig Groningen met perspectief

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	3.576.447	435.242	4.011.689
Uitgaven	2.959.386	- 62.269	2.897.117
Subsidies (regelingen)	210.989	- 35.779	175.210
Waardevermeerderingsregeling	62.124	5.000	67.124
Geestelijke bijstand	550		550
Duurzaam herstel	39.431	- 25.353	14.078
Woonbedrijf	1.330		1.330
Diverse subsidies versterken	66.537	- 3.150	63.387
Subsidieregelingen bestuurlijke afspraken	7.914		7.914
Huurderscompensatie	350		350
Nieuwbouwregeling	4.930		4.930
Economische bedrijvigheid	27.823	- 17.130	10.693
Uitbreiding bereik woningverbeteringssubsidie	0	4.854	4.854
(Schade)vergoeding	807.975	10.010	817.985
Vergoeding fysieke schade	424.479		424.479
Vergoeding waardedaling	64.000		64.000
Vergoeding immateriële schade	88.215		88.215
Commissie Bijzondere Situaties	3.000	231	3.231
Herbeoordeling waardedaling	0	522	522
Vastgelopen dossiers	20.949	- 1.639	19.310
Vergoeding zelf aangebrachte voorzieningen	2.334	- 2.102	232
Vergoeding schade door versterkingsmaatregelen	63.755	- 305	63.450
Knelpunten (bestuurlijke afspraken)	3.234	1.850	5.084
Versterken industrie	1.359		1.359

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting september(2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
Knelpunten IMG	25.000	10.453	35.453
Versterken in eigen beheer	111.650		111.650
Duurzaam Herstel	0	1.000	1.000
Oprichtingen	1.217.802	1.456	1.219.258
Werkbudgetten	28.123	- 1.949	26.174
Versterkingsoperatie	637.337	500	637.837
Knelpunten (bestuurlijke afspraken)	25.492	- 1.850	23.642
Versterken industrie	241		241
Vergoeding Norg akkoord	494.142	- 3.245	490.897
Vastgelopen dossiers	3.500		3.500
Verduurzaming bij versterken	28.967		28.967
Duurzaam Herstel	0	8.000	8.000
Bijdrage aan agentschappen	256.747	18.345	275.092
Bijdrage RVO.nl	254.177	18.345	272.522
Bijdrage aan bestuur Instituut Mijnschade Groningen (IMG)	2.570		2.570
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	9.458	0	9.458
TNO publieke SDRA	1.400		1.400
Raad voor de Rechtsbijstand	8.058		8.058
Bijdrage aan medeoverheden	450.123	- 56.469	393.654
Mkb-programma (bestuurlijke afspraken)	7.200	64	7.264
Nationaal Programma Groningen	97.175	1.131	98.306
Compensatie gemeenten en provincie (bestuurlijke afspraken)	114.277	489	114.766
Clustering en gebiedsfonds (bestuurlijke afspraken)	167.801	- 71.161	96.640
Sociaal-emotionele ondersteuning door gemeenten (bestuurlijke afspraken)	2.000	5.158	7.158
NCG bijdrage aan medeoverheden	6.350	350	6.700
Knelpunten gemeenten sociaal domein	14.400		14.400
Leefbaarheid en wijkontwikkeling	12.500	7.500	20.000
Sociale agenda	15.100		15.100
Erfgoedprogramma	13.320		13.320
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	6.292	168	6.460
Adviescollege Veiligheid Groningen (ACVG)	0	168	168
Raad voor Rechtspraak	6.292		6.292
Ontvangsten	2.900.978	480.000	3.380.978
Ontvangsten Mijnbouwwet	200.000	80.000	280.000
Dividenduitkering EBN	1.167.000	400.000	1.567.000
Dividenduitkering GasTerra	3.600		3.600
Ontvangsten NAM fysieke schade	450.418		450.418
Ontvangsten NAM uitvoeringskosten schade	398.998		398.998
Ontvangsten NAM waardedaling	60.747		60.747
Ontvangsten NAM immateriële schade	159.572		159.572
Ontvangsten NAM publieke SDRA	3.506		3.506
Ontvangsten NAM versterken industrie	3.073		3.073
Diverse ontvangsten	4.145		4.145
Ontvangsten NAM versterkingsoperatie	389.183		389.183
Nationaal Programma Groningen (bijdrage NAM)	50.000		50.000
Ontvangsten NAM Nieuwbouwregeling	6.665		6.665
Ontvangsten NAM juridische bijstand	4.071		4.071

Tabel 13 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	3.576.447	435.242	4.011.689
waarvan garantieverplichtingen			
waarvan overige verplichtingen	3.576.447	435.242	4.011.689

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget in 2024 is ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting per saldo verhoogd met € 435,2 mln. Dit is het saldo van met name de volgende mutaties:

- Overboekingen vanaf de Aanvullende Post voor Woonbedrijf (€ 5 mln). Het Woonbedrijf ontvangt subsidie voor het beheren van aangekochte woningen in het aardbevingsgebied.
- Om het budget Economische bedrijvigheid beter aan te laten sluiten bij het ritme van de verwachte uitgaven, wordt € 17 mln uit 2024 doorgeschoven naar 2028 en 2029. Zie post Economische bedrijvigheid onder de uitgaven.
- Ten opzichte van de 1e suppletoire begroting 2024 wordt het budget voor diverse subsidies versterken in 2024 verlaagd met € 2,8 mln.
- Door de gedaalde gasprijzen zijn de verwachte uitgaven aan de vergoeding Norg akkoord naar beneden bijgesteld (-€ 3,3 mln).
- Het budget Knelpunten IMG is in 2024 met € 10 mln opgehoogd door € 5 mln uit 2026 en 2027 naar voren te halen. Zie post Knelpunten IMG onder uitgaven.
- Op drie regelingen is het verplichtingenbudget in 2024 verhoogd door budget uit latere jaren naar 2024 te schuiven. Dit betreft het Nationaal Programma Groningen (€ 244 mln uit de jaren 2025–2028), Clustering en gebiedsfonds (€ 135,9 mln uit de jaren 2025–2028) en Compensatie gemeenten en provincie (€ 50 mln uit 2025). Deze bedragen zijn opgenomen in de meerjarige regeling Verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen. Omdat de verwachting is dat de uitkeringen in 2024 verplicht worden, is het volledige verplichtingenbudget in 2024 geraamd.
- Ten opzichte van de 1e suppletoire begroting 2024 wordt het verplichtingenbudget van Adviescollege Veiligheid Groningen (ACVG) in 2024 verlaagd met € 3,4 mln. Zie post Adviescollege Veiligheid Groningen (ACVG) onder uitgaven.
- Op Adviescollege Veiligheid Groningen (ACVG), MKB-programma, Nationaal Programma Groningen, Werkbudgetten, Compensatie gemeenten en provincie, Clustering en gebiedsfonds, Commissie Bijzondere Situaties, Sociaal-emotionele ondersteuning door gemeenten, Knelpunten IMG en Uitbreiding bereik woningsverbeteringssubsidie is loon- en prijsbijstelling uitgekeerd (€ 12,7 mln).
- Overige mutaties verklaren per saldo de resterende € 4,1 mln.

Subsidies

Duurzaam herstel

Duurzaam schadeherstel maakt deel uit van de versterkings- en hersteloperatie (Kamerstuk 33 529, nr. 948). Het budget in 2024 op het financieel instrument subsidies wordt met € 25,3 mln verlaagd vanwege een overboeking naar andere financiële instrumenten op artikel 5. Een deel van deze werkzaamheden wordt uitgevoerd door de NCG, hiervoor is respectievelijk € 8 mln en € 1,5 mln overgeboekt naar de financiële instrumenten opdrachten en (schade)vergoedingen. Daarnaast maakt RVO ten behoeve van IMG uitvoeringskosten voor de werkzaamheden voor Duurzaam herstel. Deze kosten worden overgeheveld naar bijdrage aan agentschappen (€ 15,9 mln).

Economische bedrijvigheid

Om een sterk ondernemings- en vestigingsklimaat te ondersteunen heeft het kabinet in de kabinetsreactie op PEGA (*Nij Begun*) hiervoor € 115 mln beschikbaar gesteld. Om het budget beter aan te laten sluiten bij het ritme van de verwachte uitgaven, wordt € 17 mln uit 2024 doorgeschoven naar de jaren 2028 en 2029.

(Schade)vergoedingen

Knelpunten IMG

In de kabinetsreactie op de parlementaire enquête is aangekondigd dat het IMG de bevoegdheid krijgt om individuele knelpunten in de schadeafhandeling voortvarender op te lossen (maatregel 4 uit *Nij Begun*). Hiervoor is meerjarig in totaal € 70 mln gereserveerd. Omdat de uitputting van dit budget sneller gaat dan eerder verwacht, is het budget in 2024 met € 10 mln opgehoogd door € 5 mln uit 2026 en 2027 naar voren te halen. Daarnaast is er voor dit jaar bijna € 0,5 mln loon- en prijsbijstelling aan het budget voor knelpunten IMG toegevoegd.

Opdrachten

Vergoeding Norg akkoord

Door de gedaalde gasprijzen zijn de verwachte uitgaven aan de vergoeding Norg akkoord naar beneden bijgesteld (– € 3,3 mln).

Duurzaam herstel

Duurzaam schadeherstel maakt deel uit van de versterkings- en hersteloperatie (Kamerstuk 33 529, nr. 948). Een deel van deze werkzaamheden wordt uitgevoerd door de NCG via het financieel instrument opdrachten. Hiervoor is in 2024 € 8 mln overgeboekt vanuit het financieel instrument subsidies.

Bijdrage aan agentschappen

Bijdrage RVO

RVO voert in opdracht van de IMG de schadeafhandeling uit. Er is voor dit jaar € 18,9 mln toegevoegd aan de bijdrage RVO voor Duurzaam herstel (€ 15,9 mln), het Interventieteam Vastgelopen Situaties (€ 1,6 mln) en de Commissie Bijzondere Situaties (€ 1,4 mln). Daarnaast maakt RVO

uitvoeringskosten voor de Herbeoordeling waardedaling. Hiervoor heeft een verrekening met vorig jaar plaatsgevonden (– € 0,5 mln).

Bijdrage aan medeoverheden

Clustering en gebiedsfonds

In het kader van de bestuurlijke afspraken uit 2020 en maatregel 15 uit *Nij Begun* worden uitkeringen gedaan aan medeoverheden voor clustering van woningen en het gebiedsfonds (blokken B en D uit de bestuurlijke afspraken). Ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2024 is het budget in 2024 per saldo met € 69,6 mln verlaagd. Dat wordt voornamelijk veroorzaakt doordat dit bedrag naar de jaren 2026 en 2027 is doorgeschoven. Ter voorbereiding op de Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen 2024–2030 is met de regio het verwachte uitgavenritme herijkt. Deze verschuiving brengt het budget hiermee in lijn. Daarnaast vindt er een overheveling plaats van € 5,1 mln in 2024 voor het Programma Sociaal en Gezondheid naar het budget voor sociaal-emotionele ondersteuning door gemeenten. Dit is onderdeel van de bijdrage van meerjarig € 28,3 mln vanuit Blok B Clusterwoningen voor het Programma Sociaal en Gezondheid. Tot slot is er in 2024 € 3,6 mln loon- en prijsbijstelling toegevoegd aan dit budget.

Leefbaarheid en wijkontwikkeling

Voor het verbeteren van de leefbaarheid in gebieden waar veel woningen worden versterkt is in *Nij Begun* meerjarig € 200 mln beschikbaar gesteld (maatregel 14). Ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2024 wordt het budget in 2024 verhoogd met € 7,5 mln. Dat wordt veroorzaakt door een verschuiving van budget vanuit de jaren 2028–2029 naar de jaren 2024–2027. Ter voorbereiding op de Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen 2024–2030 is met de regio het verwachte uitgavenritme herijkt. Deze verschuiving brengt het budget in lijn met deze verwachting.

Ontvangsten

Ontvangsten Mijnbouwwet

De ontvangsten Mijnbouwwet worden met € 80 mln naar boven bijgesteld op basis van hogere te verwachten ontvangen winstaandeel over 2024.

Dividend EBN

De bijstelling van € 400 mln is het effect van de verwachte winst van GasTerra die voor 40% bij EBN landt.

3.6 Beleidsartikel 6 Bijdrage Nationaal Groeifonds

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	2.646.581	– 2.646.581	0

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Uitgaven	497.425	- 497.425	0
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	497.425	- 497.425	0
Bijdrage aan het Nationaal Groeifonds	497.425	- 497.425	0
Ontvangsten	0	0	0

Tabel 15 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	2.646.581	- 2.646.581	0
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen			
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	2.646.581	- 2.646.581	0

Toelichting

Met ingang van de ontwerpbegroting 2025 wordt het voedingsartikel voor fondsbegrotingen afgeschaft, omdat de systematiek van een fondsbegroting gelijk wordt gesteld aan die van een departementale begroting. Dit heeft ertoe geleid dat artikel 6 *Bijdrage aan het Nationaal Groeifonds* van de EZ-begroting (hoofdstuk XIII) leeg is geboekt.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 40 Apparaat

Tabel 16 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	711.238	50.995	762.233
Uitgaven	711.238	50.995	762.233
<i>Personele uitgaven</i>	<i>541.208</i>	<i>44.282</i>	<i>585.490</i>
eigen personeel	503.859	- 95.287	408.572
inhuur externen	22.528	129.907	152.435
overige personele uitgaven	14.821	9.662	24.483
<i>Materiële uitgaven</i>	<i>170.030</i>	<i>6.713</i>	<i>176.743</i>
ICT	9.245	6.839	16.084
bijdrage aan SSO's	13.382	18.021	31.403

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletioire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletioire begroting september(2)	Stand suppletioire begroting september (3) = (1) + (2)
DICTU	19.588	8.729	28.317
overige materiële uitgaven	127.815	- 26.876	100.939
Ontvangsten	140.055	1.204	141.259
NCG	117.028	0	117.028
Overig	23.027	1.204	24.231

Toelichting

Personele uitgaven

De begrote uitgaven voor eigen personeel zijn met € 95,3 mln verminderd. Dit komt grotendeels doordat er budget van eigen personeel is verdeeld over de onderdelen Inhuur externen en Overige personele uitgaven. Dit komt doordat alle personele uitgaven van de diensten onder «eigen personeel» waren geraamd, terwijl deze uitgaven ook over de verschillende categorieën moesten worden verdeeld. Dit is nu gecorrigeerd. De per saldo ophoging van de personele uitgaven wordt grotendeels verklaard door de toevoeging van de uitgekeerde loonbijstelling.

Materiële uitgaven

De begrote uitgaven voor overige materiële uitgaven zijn met ongeveer € 26,9 mln verminderd. Dit komt grotendeels doordat er budget van overige materiële uitgaven is verdeeld over de onderdelen ICT, Bijdrage aan SSO's en DICTU. Dit komt doordat alle materiële uitgaven van de diensten onder «overige materiële uitgaven» waren geraamd, terwijl deze uitgaven ook over de verschillende categorieën moesten worden verdeeld. Dit is nu gecorrigeerd. De per saldo ophoging van de materiele uitgaven wordt grotendeels verklaard door de toevoeging van de uitgekeerde prijsbijstelling.

4.2 Artikel 41 Nog onverdeeld

Tabel 17 Nog onderdeeld (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletioire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletioire begroting september(2)	Stand suppletioire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	233.753	- 233.753	0
Uitgaven	233.753	- 233.753	0
Loonbijstelling	124.415	- 124.415	0
Prijsbijstelling	109.338	- 109.338	0
Onverdeeld	0		0
Onvoorzien	0		0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Loon- en prijsbijstelling

Betreft de verdeling van de loon- en prijsbijstellingstranche 2024 over relevante artikelonderdelen.